

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
№ 054-04-284
18.11.2020

**ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА**

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО И
ХРАНИТЕ**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 83, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване на 22.10.2020 г. законопроект за виното и спиртните напитки, № 002-01-44/11.09.2020 г., внесен от Министерския съвет, както следва:

I. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „производството“ се добавя „и търговията“.
2. В ал. 2 думите „на спиртните напитки и търговията с лозаро-винарските продукти, ароматизираните лозаро-винарски продукти, плодовите вина, продуктите на основата на плодови вина и оцета“ се заменят с „и на спиртните напитки“.
3. В ал. 3 думите „производството на“ се заличават.

II. В чл. 3 думите „чл. 121, ал. 5, т. 1 и чл. 129, ал. 1“ се заменят с „и чл. 121, ал. 5, т. 1“.

III. В чл. 121 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, т. 2 думите „спиртни напитки и лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет от търговските обекти и заведенията за обществено хранене“ се заменят с „и спиртни напитки“.
2. В ал. 3 думите „лаборатории, определени със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на оправомощен от него заместник-министър“ се заменят с „лабораториите на ИАЛВ“.
3. В ал. 5:
 - а) в т. 1 накрая се добавя „и ал. 3“;
 - б) в т. 2 думите „ал. 3 и 4“ се заменят с „и ал. 4“.

IV. Член 124 се изменя така:

„Чл. 124. Условията и редът за вземане на проби от лозаро-винарски продукти, етилов алкохол от земеделски произход, дестилати и спиртни напитки се определят с наредби на:

1. министъра на земеделието, храните и горите – за лозаро-винарски продукти;

2. министъра на икономиката – за етилов алкохол от земеделски произход, дестилати и спиртни напитки.“

V. В глава десета Контрол, в наименованието на подразделението на Раздел I след думата „производството“ се добавя „и търговията“.

VI. В чл. 125:

1. В ал. 1 думите „и преработката на лозаро-винарски продукти“ се заменят с „преработката и търговията на лозаро-винарски продукти“.

2. В ал. 2:

а) в текста преди т. 1 думата „производството“ се заменя с „производството и търговията“;

б) в т. 2 думите „и съхранение“ се заменят със „съхранение и търговия“.

VII. В чл. 127, ал. 1 думите „и преработката“ се заменят с „преработката и търговията“.

VIII. В чл. 129, ал. 1 думите „след заплащане на такса съгласно тарифата по чл. 3“ се заличават.

IX. В глава десета Контрол, в наименованието на подразделението на Раздел II думите „и търговията с лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет“ се заличават.

X. В чл. 136:

1. ал. 1 думите „лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет“ се заличават.

2. ал. 2 думите „лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет“ се заличават.

XI. В чл. 142, ал. 1, думите „лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет“ се заличават.

МОТИВИ:

В проекта на Закона за виното и спиртните напитки (ЗВСН) са внесени промени, съгласно които политиката по отношение на търговията с лозаро-винарските продукти, ароматизираните лозаро-винарски продукти, плодовите вина, продуктите на основата на плодови вина и оцета е прехвърлена от компетенциите на министъра на земеделието, храните и горите към компетенциите на министъра на икономиката. Въпросната промяна в осъществяване на политиката в лозаро-винарския сектор е съществена, поради

което е недопустимо да се въвежда в проект на закон на етап след извършено обществено обсъждане и оценка на въздействието.

Контролът в търговската мрежа е съществен компонент от осъществяване на цялостната политика в лозаро-винарския сектор. Виното, продуктите, получени от грозде и вино, плодовите вина и оцета са храни съгласно регламент (ЕО) 178/2002 и са елементи на агрохранителната верига. Контролът по агрохранителната верига по отношение на тези продукти включва всички етапи на производство, преработка и дистрибуция на продуктите. Със Закона за управление на агрохранителната верига на Министъра на земеделието, храните и горите е възложено провеждането на държавната политика по отношение на лозаро-винарския сектор, а на Изпълнителна агенция по лозата и виното - осъществяването на официалния контрол в сектора, включително участие в изготвянето и отчитането на дейността по Многогодишния национален план за контрол по агрохранителната верига.

Контролът в лозаро-винарския сектор има за цел удостоверяване качеството и безопасността на предлаганите продукти. Съществен елемент на този контрол са проверките в търговските обекти и заведенията за обществено хранене. При тях инспекторите на ИАЛВ проследяват пътя, по който продуктът е достигнал до потребителя: от търговската мрежа през дистрибуторските канали до производствения обект и вложените суровини.

Проверките са многокомпонентни и включват:

- ✓ проследяване на етикетирането и търговското представяне;
- ✓ при нарушение или съмнение за такова взимане на проби от продуктите;
- ✓ лабораторно изпитване с цел сравняване описаните показатели с действителните и евентуално установяване използването на неразрешени вещества или практики;
- ✓ проследяване на партидата обратно до производителя – проверка в производствения обект;
- ✓ проследяване на произхода на гроздето (за сортови вина и такива с географско означение) – издаден ли е сертификат за произход на гроздето;
- ✓ проверка на прилаганите енологични практики при производството на продукта съгласно документацията в предприятието;
- ✓ сравняване на установените данни с информацията от лозарския регистър;
- ✓ сравняване на установените данни с тези от анализи на същия продукт и производител, извършени при предходни проверки;
- ✓ сравняване на установените данни с резултати от органолептична оценка и данни от протоколи на Регионални дегустационни комисии към Лозаро-винарските камари за вината с географски означения и др.;
- ✓ сравняване на информация за проверяваните продукти с такава от предходни проверки на българско или Европейско ниво;
- ✓ проследяване на партии вина от трети страни с цел установяване спазване законодателството на ЕС при предлагането и вноса им;

- ✓ контрол по спазване изискванията на европейското законодателство с цел защита на вината с географски означения;
- ✓ информиране и на други контролни органи, имащи отношение към установени нарушения: БАБХ, Агенция „Митници“, НАП, ДФЗ, ГДНП и др., включително такива извън страната ни - по Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи на ЕС (RASFF), по която ИАЛВ е контактна точка за лозаро-винарския сектор.

Осъществяваният от ИАЛВ контрол в търговската мрежа е съществена част и от контрола върху вината с географски означения - ЗНП и ЗГУ, с което Агенцията изпълнява задължението си по Регламент (ЕС) 2019/34 за проследяване спазването на спецификациите на тези вина (физикохимични показатели, разрешени сортове, енологични манипулации, размер на партидите, спазване изискванията за наименованията и т.н.) при предлагането им на пазара.

Към момента със действащия Закон за виното ИАЛВ е официално определена за компетентен контролен орган в лозаро-винарския сектор и разполага с инспектори и експерти в цялата страна с необходимите образование, квалификация и опит за извършване на официален контрол, включително и проверки на място. Действащите разпоредби на Закон за управление на агрохранителната верига, Закон за общата организация на пазарите и Закона за виното и спиртните напитки предоставят на служителите на Агенцията всички необходими правомощия за извършване на дейностите по контрола в сектора. ИАЛВ разполага с две акредитираните държавни изпитвателни лаборатории, които са включени и в списъка на лабораториите за официален контрол на ЕС и които извършват изпитвания на продукти за целите на контрола в съответствие с разпоредбите на Европейското законодателство. Безпристрастността на двете лаборатории и независимостта им от контролния орган е гарантирана от структурата на ИАЛВ. Те не са финансово и по никакъв друг начин зависими, както от клиентите си, така и от контролната дирекция на ИАЛВ. При всяка друга изпитвателна лаборатория, поставена в конкурентна среда, рискът за пристрастност е значителен, поради наличието на финансов интерес.

За целите на контрола лабораториите извършват анализа на проверяваните от Агенцията продукти за сметка на бюджета.

Цените на изпитванията по заявка на производители на лозаро-винарски продукти в държавните лаборатории са фиксирани с Тарифа за таксите, одобрена на основание ЗВСН от Министерски съвет.

Видно от гореизложеното извършвания от ИАЛВ контрол при предлагане на пазара на лозаро-винарски продукти е достатъчно ефикасен и ефективен.

С предложените промени в законопроекта се дублират контролни функции в сектора и се налага отделянето на допълнителни средства от

бюджета за наемане на експерти за извършване на проверки. Усложняват се и се забавят дейностите по проследяването на евентуално нарушение по хранителната верига, поради необходимост от допълнителна комуникация между институциите. В резултат от това ще се увеличи административната тежест и времето за установяване на нарушенията, както и ще се създадат възможности за възникване на правни проблеми по отношение на административно наказателното производство.

В тази връзка предлагаме в текста на внесения за разглеждане проект на Закон за виното и спиртните напитки да бъдат извършени корекции с цел:

1. Възстановяване на правомощията на министъра на земеделието, храните и горите по отношение осъществяване на държавната политика, касаеща търговията с лозаро-винарски продукти, плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет като неразделна част от общата политика в сектора;

2. Възстановяване на правомощията на Изпълнителна агенция по лозата и виното по отношение контрола върху търговията с лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет.

С предложените корекции освен гаранция за качеството и безопасността на продуктите, ще се осигури и спазване на заложените в законодателството норми, което е предпоставка за нормална конкурентна среда за работа на производителите.

Част от текстовете в чл. 121, ал. 2, ал. 3 и ал. 5 от проекта на новия ЗВСН са некоректни. Съгласно ал. 2 лабораториите за изпитване на лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет за целите на контрола се определят едновременно от министъра на земеделието, храните и горите и от министъра на икономиката – което е нецелесъобразно, некоректно, а и необосновано.

Съгласно включените в проекта текстове за чл. 121 в ал. 5 цените за изпитване на продуктите за целите на контрола на партиди със ЗНП или ЗГУ по чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 и сортовете вина без ЗНП и ЗГУ и за изпитвания с цел гарантиране качеството на изнасяни продукти ще се определят от ръководителя на определена лаборатория. И двата вида изпитвания са за целите на официалния контрол и следва да удостоверяват съответствие с цяла партида вино, сертифицирана за износ и е недопустимо цените на тези изпитвания да не са включени в тарифата за таксите. Към момента за лаборатория по т. 3 Министърът на земеделието, храните и горите е определил Акредитираните държавни изпитвателни лаборатории към ИАЛВ, които са включени и в списъка на лабораториите за официален контрол на ЕС. Невъзможно е ръководителят на тези лаборатории да определя цените на изпитванията, което лишава от възможност създадените за целите на контрола държавни лаборатории да извършват дейността си.

В тази връзка са предложените в чл. 121 корекции. Целта е да се установят следните правила:

1. лабораториите за изпитване на лозаро-винарски продукти, ароматизирани лозаро-винарски продукти, както и на плодови вина, продукти на основата на плодови вина и оцет за целите на контрола да се определят от министъра на земеделието, храните и горите;

2. цените на изпитванията от лабораториите по чл.121, ал. 3 да се определят с тарифата по чл. 3, а не от ръководителя на избраната лаборатория.

Включеният в чл. 129, ал. 1 текст : „след заплащане на такса съгласно тарифата по чл. 3“ следва да отпадне както и съответния текст от чл. 2, ал. 9 за тази такса. Изотопният анализ на пробите вино по чл. 129 е задължение на страната ни в изпълнение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 2018/274. Резултатите от изпитванията са предназначени за попълване на Аналитичната база данни за продукти от лозаро-винарския сектор, която се поддържа от Европейския референтен център за контрол в лозаро-винарския сектор. представлява изотопен анализ на вино. Нашата страна не разполага с лаборатория, акредитирана в съответствие с изискванията на чл. 27, от регламент 2018/274. ИАЛВ осигурява взимане на пробите грозде и изпращането за анализ до лаборатория, в която той може да се извърши извън страната. В последствие Агенцията актуализира базата данни с получените резултати и при сигнал по веригата за контакт ги използва за целите на контрола. Средствата за анализите са осигурени от бюджета, стойността е относително постоянна през годините и не е необходимо да се определя в тарифата за таксите.

ВНОСИТЕЛИ/И:

Мария Белова
Здравко Анков
Димитър Тевел
Георги Акимов
Цвета Димитрова
Александър Мезурев